

**УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ**

НАКАЗ

12.09.2023

м. Київ

№ 102.15/23

**Про затвердження Порядку реалізації пілотного проєкту
«Регіональні групи національного превентивного механізму»**

Відповідно до статті 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць, визначених у пункті 8 статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

НАКАЗУЮ:

1. Запровадити з 01 жовтня 2023 року до 01 травня 2024 року пілотний проєкт «Регіональні групи національного превентивного механізму».
2. Затвердити Порядок реалізації пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що додається.
3. Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму (Володін А.В.) забезпечити виконання цього наказу.
4. Департаменту документального забезпечення та роботи зі зверненнями (Чубара О.С.) забезпечити ознайомлення представників Уповноваженого та працівників Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з цим наказом.
5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

12 вересня 2023 року № 102.15/23

ПОРЯДОК
реалізації пілотного проєкту
«Регіональні групи національного превентивного механізму»

1. Загальні положення

1.1. Порядок регламентує реалізацію пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат Уповноваженого) за організаційної, технічної та ресурсної підтримки громадської організації «Україна без тортур» (далі – ГО «УБТ») з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму (далі – відвідування НПМ) до місць несвободи, визначених у пункті 8 статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (далі – місця несвободи).

1.2. Підготовка та проведення відвідувань у межах реалізації пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму» (далі – пілотний проєкт) відбуваються у порядку, визначеному Регламентом організації та здійснення регулярних відвідувань місць несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму в Україні, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 02.06.2023 № 60.15/23 (далі – Регламент), за винятком особливостей, передбачених у цьому Порядку.

1.3. У межах пілотного проєкту здійснюються повторні відвідування до місць несвободи, зазначених у пункті 8 частини першої статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», а саме:

загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації, центрів медико-соціальної реабілітації дітей;

будинків дитини, дитячих будинків-інтернатів, притулків для дітей, дитячих будинків, загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, центрів соціальної реабілітації дітей з інвалідністю, центрів соціально-психологічної реабілітації дітей;

психоневрологічних інтернатів;

геріатричних пансіонатів, будинків-інтернатів для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;

пансіонатів для ветеранів війни і праці;
соціально-реабілітаційних центрів.

2. Порядок відбору керівника регіональної групи національного превентивного механізму

2.1. Кожну регіональну групу національного превентивного механізму (далі – РГ НПМ) очолює керівник з числа представників громадських організацій, який обирається, затверджується та призначається робочою групою з відбору керівників РГ НПМ (далі – робоча група).

2.2. З метою проведення відбору кандидатів у керівники РГ НПМ для здійснення відвідувань НПМ наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) формується робоча група, до якої входять представники Секретаріату Уповноваженого у складі 2 осіб та члени консультативної ради з питань національного превентивного механізму при Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини у складі 3 осіб. Загальна кількість членів робочої групи становить 5 осіб. Очолює робочу групу представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи. Після створення робоча група протягом 10 днів оголошує про проведення відбору керівників РГ НПМ.

2.3. Робоча група визначає області, у яких проводиться пілотування проекту РГ НПМ, кількість місць несвободи, у яких будуть проведені відвідування РГ НПМ, та готує оголошення про відбір керівників РГ НПМ. Оголошення публікується на вебсайті Уповноваженого не пізніше ніж за 15 календарних днів до дати проведення відбору, із зазначенням строку подання документів.

2.4. Особи, які висловили бажання взяти участь у відборі, подають до робочої групи відповідну заяву на ім'я Уповноваженого, резюме, мотиваційний лист, у якому серед іншого, зазначають наявний у них досвід участі у відвідуваннях НПМ.

2.5. Подані документи опрацьовує робоча група, простою більшістю голосів від загального складу визначає переможців відбору, готує протокол засідання та передає Уповноваженому для затвердження свої пропозиції персонального складу керівників РГ НПМ.

3. Підготовка до проведення відвідування

3.1. Керівники РГ НПМ проходять додаткове навчання щодо порядку здійснення повторних відвідувань, а також складання пресрелізів та звітів про результати відвідувань НПМ відповідно до Регламенту, організоване Секретаріатом Уповноваженого спільно з ГО «УБТ».

3.2. Після проходження додаткового навчання керівнику РГ НПМ видається спеціальне доручення Уповноваженого (додаток 1).

3.3. Громадським моніторам, які включені до РГ НПМ на час участі у пілотному проєкті, видаються спеціальні доручення Уповноваженого (додаток 2).

3.4. Під час організації та здійснення відвідувань керівник РГ НПМ виконує функції керівника групи НПМ, визначені Регламентом.

3.5. Директор Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату (далі –Департамент), протягом 5 робочих днів після видачі спеціального доручення Уповноваженого, надає керівникам РГ НПМ перелік місць несвободи, до яких можуть бути проведені повторні відвідування НПМ та копії звітів про результати попередніх відвідувань НПМ.

3.6. Після опрацювання переліку місць несвободи керівник РГ НПМ протягом 5 робочих днів надає директору Департаменту проєкт плану проведення відвідувань та склад групи НПМ.

3.7. Директор Департаменту опрацьовує проєкт плану проведення відвідувань РГ НПМ спільно з керівником РГ НПМ та протягом 5 робочих днів подає представнику Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи на затвердження.

3.8. Проведення відвідувань здійснюється відповідно до Регламенту.

4. Звітування про результати відвідування

4.1. За результатами відвідування керівник РГ НПМ готує супровідний лист та проєкти пресрелізу, звіту, актів реагування Уповноваженого та ініціативних листів і подає їх начальнику відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого в електронному вигляді у строки, визначені Регламентом для керівника групи НПМ. Керівники РГ НПМ повідомляють начальника відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого про направлення зазначених матеріалів засобами телефонного зв'язку.

4.2. Департамент опрацьовує проєкти пресрелізу, звіту, актів реагування Уповноваженого та ініціативних листів у порядку та в терміни, визначені Регламентом.

4.3. У разі систематичного порушення Регламенту чи плану проведення відвідувань керівником РГ НПМ (два і більше разів) директор Департаменту вносить на розгляд робочої групи питання щодо неналежного виконання керівником РГ НПМ обов'язків, визначених цим Порядком.

4.4. За результатами розгляду зазначеного питання робоча група вносить пропозиції Уповноваженому щодо подальшої діяльності керівника РГ НПМ в рамках пілотного проєкту для прийняття відповідного рішення.

5. Прикінцеві положення

5.1. Інформація з обмеженим доступом, у тому числі конфіденційна, одержана під час реалізації пілотного проєкту, використовується з дотриманням законодавства України про інформацію.

5.2. Протягом місяця після завершення пілотного проєкту Департамент спільно з ГО «УБТ» готують аналітичний звіт про його реалізацію з пропозиціями щодо подальшої діяльності РГ НПМ, який подається на розгляд Уповноваженому.

5.3. Рішення про дострокове припинення реалізації пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму» приймає Уповноважений.

**Директор Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму**

Артем ВОЛОДІН

Додаток 1
до Порядку реалізації пілотного
проєкту «Регіональні групи
національного превентивного
механізму»

ДОРУЧЕННЯ

Видане _____ в тому, що вказана особа відповідно до вимог пункту 4 частини 2 статті 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (далі – Закон), та відповідно до наказу «Про затвердження порядку реалізації пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», залучена Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини як керівник групи національного превентивного механізму до регулярних відвідувань місць несвободи, зазначених у пункті 8 статті 13 Закону, а саме:

загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації,
центрів медико-соціальної реабілітації дітей,
будинків дитини,
дитячих будинків-інтернатів,
притулків для дітей,
дитячих будинків,
загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування,
центрів соціальної реабілітації дітей з інвалідністю,
центрів соціально-психологічної реабілітації дітей;
психоневрологічних інтернатів;
геріатричних пансіонатів,
будинків-інтернатів для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;
пансіонатів для ветеранів війни і праці;
соціально-реабілітаційних центрів.

Вказана особа має право самостійно та (або) з іншими особами, які мають доручення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, відвідувати вказані вище місця, опитувати осіб, які перебувають у таких місцях, з метою отримання інформації стосовно поведінки з цими особами та щодо умов їх тримання. Таке опитування має здійснюватися за відсутності третіх осіб та за умов, що виключають можливість прослуховування чи підслуховування.

Інформація з обмеженим доступом, у тому числі конфіденційна, одержана під час опитування осіб, які перебувають у вказаних вище місцях, використовується з додержанням законодавства України про інформацію.

Доручення дійсне до 01 травня 2024 року за наявності документа, що посвідчує особу, без права передоручення.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Додаток 2
до Порядку реалізації пілотного
проєкту «Регіональні групи
національного превентивного
механізму»

ДОРУЧЕННЯ

Видане _____ в тому, що вказана особа відповідно до вимог пункту 4 частини 2 статті 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (далі – Закон), та відповідно до наказу «Про затвердження порядку реалізації пілотного проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», залучена Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини як член групи національного превентивного механізму до регулярних відвідувань місць несвободи, зазначених у пункті 8 статті 13 Закону, за участю керівника регіональної групи національного превентивного механізму, а саме:

загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації,
центрів медико-соціальної реабілітації дітей,
будинків дитини,
дитячих будинків-інтернатів,
притулків для дітей,
дитячих будинків,
загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування,
центрів соціальної реабілітації дітей з інвалідністю,
центрів соціально-психологічної реабілітації дітей;
психоневрологічних інтернатів;
геріатричних пансіонатів,
будинків-інтернатів для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;
пансіонатів для ветеранів війни і праці;
соціально-реабілітаційних центрів.

Вказана особа має право у складі регіональної групи національного превентивного механізму самостійно разом з іншими особами, які мають доручення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, відвідувати вказані вище місця, опитувати осіб, які перебувають у таких місцях, з метою отримання інформації стосовно поводження з цими особами та щодо умов їх тримання. Таке опитування має здійснюватися за відсутності третіх осіб та за умов, що виключають можливість прослуховування чи підслуховування.

Інформація з обмеженим доступом, у тому числі конфіденційна, одержана під час опитування осіб, які перебувають у вказаних вище місцях, використовується з дотриманням законодавства України про інформацію.

Доручення дійсне до 01 травня 2024 року за наявності документа, що посвідчує особу, без права передоручення.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ